

***Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu
Gminy Męcinka
lata 2013-2032***

PROJEKT NR: 12-017

ZLECENIODAWCA: GMINA MĘCINKA
Męcinka 11
59-424 Męcinka

OPRACOWAŁ: Paweł Żaczek
Barbara Witowska

13 Sierpień 2013, Warszawa

Zawartość

1	Podstawa formalna.....	3
2	Wstęp.....	3
3	Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego.....	5
4	Założenia i dane wyjściowe do przygotowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”	9
4.1	Ogólne informacje o gminie/mieście	9
5	Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest	10
5.1	Postępowanie podczas demontażu.....	17
6	Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest.....	22
6.1	Zalecenia	24
7	Kalkulacja finansowa wynikająca z „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”	24
7.1	Analiza SWOT (Słabe, Mocne strony, Szanse i Zagrożenia) wynikające z realizacji programu usuwania wyrobów azbestowych	31
8	Ustalenie polityki, celów i zadań.....	32
9	Ustalenie długoterminowego programu strategicznego.....	33
9.1	Cele długoterminowe.....	33
9.2	Działania.....	33
10	Ustalenie krótkoterminowego planu działań dla „Programu usuwania wyrobów azbestowych”	34
10.1	Cele krótkoterminowe.....	34
10.2	Działania.....	34
10.3	Wytyczne do programu edukacji społeczeństwa w zakresie usuwania wyrobów i gospodarki odpadami zawierającymi azbest	35
11	Analiza oddziaływania „Programu usuwania wyrobów azbestowych” na środowisko	36
12	Wdrożenie dla „Programu usuwania wyrobów azbestowych”	36
13	Sposób monitoringu i oceny wdrażania „Programu usuwania wyrobów azbestowych”	37

1 Podstawa formalna

Podstawą formalną opracowania jest Umowa zawarta w z dnia 28.02.2013 r między Gminą Męcinka a firmą BW Consulting.

2 Wstęp

Azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. W związku z tym powstało wiele regulacji prawnych zakazujących stosowania i produkcji wyrobów zawierających ten minerał, a także nakazujących usunięcie wyrobów obecnie użytkowanych.

14 lipca 2009 r. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej przyjęła *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*. Dokument ten utrzymuje cele przyjętego przez Radę Ministrów 14 maja 2002 r. *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Określa jednak również nowe zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 24 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m.in. w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Program grupuje zadania przewidziane do realizacji na poziomie centralnym, wojewódzkim i lokalnym, w pięciu blokach tematycznych:

1. zadania legislacyjne;
2. działania edukacyjno-informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej, opracowywanie materiałów szkoleniowych, promocja technologii uniecznawiania włókien azbestowych, organizacja krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji kongresów i udział w nich;
3. zadania w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, z obiektów użyteczności publicznej, terenów byłych producentów wyrobów azbestowych, oczyszczania terenów nieruchomości, budowy składowisk oraz instalacji do uniecznawiania włókien azbestowych;
4. monitoring realizacji *Programu* przy pomocy elektronicznego systemu informacji przestrzennej;
5. działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia.

Producenci płyt azbestowo-cementowych, stosowanych przede wszystkim, jako pokrycia dachowe, określali czas użytkowania swoich wyrobów na około 30 lat, jak wynikało z doświadczeń w użytkowaniu płyt wytwarzanych powszechnie stosowaną tzw. moką metodą produkcji. Prawidłowo położone i zamontowane płyty, pomalowane farbą akrylową oraz regularnie konserwowane mogą być użytkowane ponad 30 lat, dlatego terminem docelowym realizacji programu jest 31 grudnia 2032 r.

Przy założonym okresie usuwania do 2032 r., wiele z tych wyrobów przestanie spełniać wszelkie normy i granice bezpiecznego użytkowania. Dlatego niezwykle istotne jest określenie kolejności usuwania wyrobów zawierających azbest.

Podstawą prawną wykonania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest” jest obowiązek wynikający z *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*.

Cele niniejszego „Programu...” są następujące:

1. oczyszczenie obszaru gminy z azbestu oraz wyrobów zawierających azbest,
2. wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
3. spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
4. stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
5. pomoc mieszkańcom gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt azbestowo - cementowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Zadaniem „Programu...” jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest. W „Programie...” zawarte zostały:

1. ilości wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenie na terenie gminy,
2. szacunki jednostkowych kosztów usuwania dachowych pokryć azbestowych i płyt azbestowo - cementowych,
3. propozycje odnośnie udzielania przez samorząd pomocy mieszkańcom w realizacji programu,
4. potrzeby kredytowe.

3 Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Azbest jest wspólną nazwą handlową sześciu minerałów z grupy serpentynów i amfiboli występujących w postaci włóknistych skupień. Pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Chorobotwórcze działanie azbestu powstaje w wyniku wdychania włókien, zawieszonych w powietrzu. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Na typ patologii wpływa rodzaj azbestu, wymiary tworzących go włókien i ich stężenie oraz czas trwania narażenia. Azbest jest materiałem praktycznie niezniszczalnym, nie ulega on bowiem ani degradacji biologicznej, ani termicznej, w związku z czym po wprowadzeniu do środowiska może on pozostawać tam przez dziesiątki, a nawet setki lat.

Przez lata powszechnie stosowano trzy rodzaje minerałów:

1. krokidolit, „azbest niebieski” ma najkorzystniejsze właściwości mechaniczne, przez co był najchętniej wykorzystywany w przemyśle. Należy do grupy amfiboli, jest najbardziej szkodliwy, rakotwórczy i mutagenny - najwcześniej wycofany z użytkowania w latach 80 - tych,
2. amosyt, „azbest brązowy”, należący do grupy amfiboli, o szkodliwości pośredniej między krokidolitem i chryzotylem. Ma włókna sztywniejsze i mniej giętkie w porównaniu z chryzotylem. Niespotykany w wyrobach produkcji polskiej, stosowany w wyrobach europy zachodniej, często w formie tynków i natrysków ogniochronnych,
3. chryzotyl „azbest biały” - przedstawiciel grupy serpentynu, - najczęściej stosowany w produkcji wyrobów azbestowo - cementowych oraz popularnych wyrobów tkanych i przedz termoizolacyjnych.

Aby uniknąć groźby wystąpienia schorzeń, organizm nie powinien być ekspozowany na powietrze „znacznie” zanieczyszczone pyłami azbestowymi. Wyróżnia się trzy rodzaje narażenia na pyły azbestowe, a mianowicie ekspozycję:

1. zawodową – związaną z pracą w kopalni oraz w zakładach produkujących i stosujących wyroby azbestowe, oraz z pracą w warsztatach samochodowych i pracą przy usuwaniu wyrobów i materiałów zawierających azbest
2. parazawodową – dotyczy mieszkańców terenów sąsiadujących z kopalniami i zakładami przetwarzającymi azbest oraz rodzin pracowników tych zakładów
3. środowiskową – związana z występowaniem azbestu w powietrzu atmosferycznym, wodzie pitnej i artykułach spożywczych.

Pomimo tego, iż azbest był wykorzystywany od czasów starożytnych, to jego szkodliwy wpływ na organizm człowieka rozpoznano dopiero na początku XX wieku. Biologiczna agresywność pyłu

azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i liczby włókien, które uległy retencji w płucach, jak również od fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Szczególne znaczenie ma w tym przypadku średnica włókien. Włókna cienkie, o średnicy poniżej 3 μm , przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, podczas gdy włókna grube, o średnicy powyżej 5 μm , zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Skręcone włókna chryzotyli o dużej średnicy, mają tendencję do zatrzymywania się wyżej, w porównaniu z igłowymi włóknami azbestów amfibolowych, z łatwością przenikających do obwodowych części płuc. Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, to znaczy takie, które mogą występować w trwałej postaci w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do pęcherzyków płucnych. Są one dłuższe od 5 μm , mają grubość mniejszą od 3 μm , a stosunek długości włókna do jego grubości nie jest mniejszy niż 3 :1. Ze względu na to, że włókna azbestu chryzotylowego są łatwiej zatrzymywane w górnych partiach układu oddechowego, w porównaniu z włóknami azbestów amfibolowych oraz ze względu na fakt, że są także skuteczniej usuwane z płuc, narażenie na kontakt z azbestem amfibolowym niesie ze sobą ryzyko zdrowotne.

Krótkookresowe narażenie na działanie azbestu może prowadzić do zaburzeń oddechowych, bólów w klatce piersiowej oraz podrażnienia skóry i błon śluzowych. Z kolei chroniczna ekspozycja na włókna azbestowe może być przyczyną takich chorób układu oddechowego jak:

1. pylica azbestowa (azbestoza) – rodzaj pylicy płuc spowodowanej wdychaniem włókien azbestowych. Przejawia się suchym, męczącym kaszlem, dusznością wysiłkową, bólami w klatce piersiowej oraz objawami nieżytu oskrzeli i rozedmy płuc. Włókna azbestowe wnikają aż do najgłębszych części płuc. Powstają ciała żelaziste, które powodują uszkodzenia i zwłóknienia tkanki płucnej. W latach 1976-96 rozpoznano w Polsce 1314 przypadków azbestozy płuc. Powodowana jest przez stosunkowo duże stężenia włókien, a jej okres rozwoju może trwać nawet 30 - 40 lat.
2. zmiany opłucnowe – występują już przy niewielkim narażeniu na włókna azbestowe. Powodują one ograniczenie funkcjonowania płuc, a także zwiększają ryzyko zachorowania na raka oskrzeli i międzybłoniaka opłucnej.
3. rak płuc – najczęściej powodowanym przez azbest nowotworem dróg oddechowych jest rak oskrzeli. Jest to seria nienaprawionych defektów genetycznych w komórkach prowadzących do rozwoju guza. Ekspozycja na azbest powoduje powstawanie międzybłoniaków opłucnej i otrzewnej. Jest to postępująca choroba prowadząca do śmierci. Okres rozwoju może wynosić nawet 25 – 40 lat, a śmierć następuje po dwóch latach od wystąpienia objawów. Nowotwór ten rozwija się u osób zawodowo narażonych na kontakt z azbestem oraz u osób mieszkających w okolicach kopalni i zakładów przetwórstwa azbestu. Za powstanie tego typu schorzeń odpowiedzialne są wszystkie rodzaje azbestu, ale największą szkodliwość przypisuje się azbestom amfibolowym. Ilość wykrywanych tego typu nowotworów zwiększa się o około 10% rocznie. W Polsce, co roku umiera na międzybłoniaka około 120 osób, natomiast we Francji 40 – 60 osób.

Minister Pracy i Polityki Społecznej Rozporządzeniem z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy ustalił wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń chemicznych i pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia. Wśród pyłów znalazły się również pyły zawierające azbest. Jednakże należy pamiętać, że pojęcie stężeń dopuszczalnych w przypadku azbestu jest umowne i stanowi kompromis pomiędzy wymaganiami medycyny a możliwościami technicznymi, a działania Unii Europejskiej dążą do zminimalizowania wpływu azbestu na zdrowie ludzkie. Szkodliwe działanie azbestu może zostać zwielokrotnione w momencie jednoczesnego narażenia organizmu na inne substancje rakotwórcze (np. węglowodory aromatyczne, metale ciężkie czy dym tytoniowy).

Lp.	Nazwa i nr CAS czynnika szkodliwego dla zdrowia	Najwyższe dopuszczalne stężenie	
		mg/m ³	włókien w cm ³
1	Pyły zawierające azbest (jeden lub więcej rodzajów azbestu wymienionych poniżej): - aktynolit [77536-66-4] - antofilit [77536-67-5] - chryzotyl [12001-29-5] - grueneryt (amozyt) [12172-73-5] - krokidolit [12001-28-4] - tremolit [77536-68-6] - pył całkowity ¹ - włókna respirabilne ³	0,5 -	- 0,1
2	Pyły talku i talku zawierającego włókna mineralne (w tym azbest): [14807-96-6] b) talk zawierający włókna mineralne (w tym azbest): - pył całkowity ¹ - włókna respirabilne ³	1 -	- 0,5

¹ Pył całkowity – zbiór wszystkich cząstek otoczonych powietrzem w określonej objętości powietrza

² Pył respirabilny – zbiór cząstek przechodzących przez selektor wstępny o charakterystyce przepuszczalności wg wymiarów cząstek opisanej logarytmicznie – normalną funkcją prawdopodobieństwa ze średnią wartością średnicy aerodynamicznej $3,5 \pm 0,3 \mu\text{m}$ i z geometrycznym odchyleniem standardowym $1,5 \pm 0,1$.

³ Włókna respirabilne - włókna o długości powyżej $5 \mu\text{m}$ o maksymalnej średnicy poniżej $3 \mu\text{m}$ i o stosunku długości do średnicy > 3 .

⁴ CAS (Chemical Abstracts Service Registry Number) jest oznaczeniem numerycznym substancji pozwalającym jednoznacznie zidentyfikować substancję chemiczną.

Przeprowadzone badania kontrolne środowiskowych stężeń włókien azbestu w aglomeracjach wielkomiejskich wykazały najwyższe, ponadnormatywne stężenia przy węzłach komunikacyjnych zlokalizowanych w Warszawie, Katowicach i Łodzi. Na obszarze gminy Męcinka nie prowadzono podobnych badań, dlatego brak danych dotyczących stężeń włókien azbestu na terenie gminy. Badania zostały przeprowadzane na terenie województwa dolnośląskiego przez Instytut medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera z Łodzi.

Województwo dolnośląskie o obszarze 19947 km stanowiącym 6,4% powierzchni kraju, zajmuje 7 miejsce pod względem wielkości. Zamieszkuje je 2882,3 tys. osób, tj. 7.5% ogółu ludności Polski. Województwo liczy 29 powiatów, tym 3 miasta na prawach powiatu. Pomiarami objęto 15 powiatów.

W okresie 2000-2009 w woj. dolnośląskim odnotowano 188 przypadków chorób zawodowych spowodowanych ekspozycją na pył azbestu, stanowią one 5,4% wszystkich chorób zawodowych z tego terenu. Wśród chorób azbestozależnych największy udział miała pylica azbestowa – 139 przypadków (74,0%). Następne pod względem liczebności były: rak płuca – 31 przypadków (16,5%) i nienowotworowe choroby opłucnej – 14 przypadków (7,4%). Ponadto odnotowano 2 przypadki międzybłoniaka opłucnej oraz po 1 przypadku raka krtani i przewlekłego obturacyjnego zapalenia oskrzeli.

Pomiary stężenia włókien azbestu w województwie dolnośląskim wykonano w roku 2008. Punkty pomiarowe wytypowane zostały w 15 powiatach na terenie 28 gmin. Łącznie wyznaczono 84 punkty pomiarowe poboru powietrza atmosferycznego. W każdym punkcie pomiarowym pobrane zostały 3 próbki powietrza. Ogółem w pobranych na terenie województwa 252 próbkach powietrza, w 103 próbkach, tj. 40,9% stężenie włókien było poniżej poziomu oznaczalności metody, czyli wynosiło poniżej 180 wł/m³ powietrza. W województwie dolnośląskim odnotowano stężenie bardzo niskie i niskie w 70,2% punktów, w pozostałych punktach umiarkowane, w 1 punkcie stężenie wynosiło powyżej 1000 wł/m³. Średnie stężenie na terenie województwa wynosiło ogółem dla wszystkich punktów 247 wł/m³ (95%pu: 195-313).

Polska powinna zostać objęta stałym monitoringiem stanu zdrowia ludności pod kątem efektów oddziaływania azbestu, gdyż zagrożenie to wciąż się zwiększa z racji nie usunięcia przyczyn zachorowalności. Sytuację pogarsza fakt, że często ma miejsce usuwanie wyrobów azbestowych z dachów i elewacji przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy lub na własną rękę. Te praktyki dodatkowo zwiększają zagrożenie pyłem azbestowym dla mieszkańców kraju.

Nie ma dowodów świadczących o tym, że azbest spożyty w wodzie jest szkodliwy dla zdrowia. Zarówno raport WHO jak i stanowisko Państwowego Zakładu Higieny są w tej sprawie jednoznaczne. Dlatego zastępowanie rur azbestowo-cementowych w instalacjach ziemnych wyrobami bezazbestowymi powinno następować sukcesywnie, w miarę technicznego zużycia lub w przypadku woli wymiany na rury bezazbestowe.

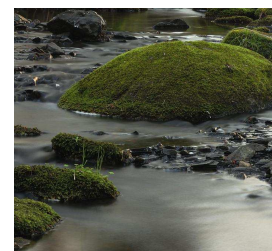
4 Założenia i dane wyjściowe do przygotowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”

4.1 Ogólne informacje o gminie/mieście

Gmina Męcinka – należy do grupy gmin o charakterze typowo wiejskim, jest w tej kategorii jedną z mniejszych gmin województwa Dolnośląskiego. Obszar Gminy wynosi 147.50 km² i jest zamieszkały przez 4 872 mieszkańców, co plasuje gminę na 34 miejscu pod względem powierzchni oraz na 108 miejscu pod względem liczby mieszkańców województwie dolnośląskim, spośród gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Gmina położona jest w województwie dolnośląskim, powiecie jaworskim. Gmina zajmuje 20 % obszaru powiatu, zamieszkuje ją ponad 9% mieszkańców powiatu. Gmina należy do typowych gmin wiejskich bez wyraźnie wykształconego ośrodka stołecznego, liczy 14 miejscowości zgrupowanych w 14 sołectwach i dwa przysiółki, na obszarze gminy nie ma ośrodka miejskiego. W skład gminy wchodzi miejscowości Męcinka z przysiółkiem Bogaczów, Chroślice, Słup, Sichów, Sichówek, Stanisławów, Pomocne, Kondratów, Muchów, Myślinów, Chełmiec – z kolonią Jerzyków i Raczyce, Piotrowice, Małuszów, Przybyłowice. Gmina zajmuje zachodnią-północną część powiatu jaworskiego leżącego w centralnej części Dolnego Śląska. Gmina od wschodu graniczy z gminą miejską Jawor, od południowego-wschodu z gminą Paszowice, od południa z gminą Bolków, na nieznacznym odcinku z gminą Mściwojów na wschodzie, od zachodu z gminą Świerzawa oraz Krotoszyce i od północy z gminą Legnickie Pole. Granice gminy stanowią więc zachodnie i północne granice powiatu jaworskiego.

Obszary NATURA 2000:

Na obszarze gminy występują unikatowe w skali kraju bogate środowiska roślinne chronione poprzez ustanowienie różnorodnych form ochrony obszarowej. Należą do nich: Park Krajobrazowy "Chełmy". Został utworzony 29 czerwca 1992 roku rozporządzeniem Wojewody Legnickiego. Jego powierzchnia wynosi 148,8 km², zaś otuliny - 135,7 km². 12 grudnia 1997 roku również rozporządzeniem Wojewody powierzchnia parku została zwiększona do 159,99 km², a otuliny zmniejszona do 124,7 km². Na terenie gminy znajduje się również Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Góry i Pogórze Kaczawskie” PLH 020037.

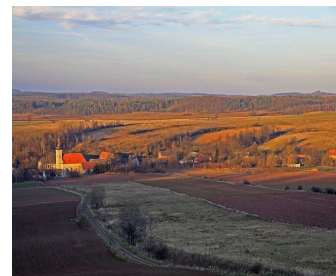
Rezerwat krajobrazowo-leśny „Wzgórza Muchowskie”.

Obszar żyznych lasów liściastych: dąbrów, lasów lipowych i grabiowych porastających bazalty. Rezerwat ma powierzchnię 196,7 ha. Objęcia szczególną ochroną wymagają gołoborza. Bogate florystycznie jest runo leśne. Duże wartości krajobrazowe. Na obszarze gminy leży część rezerwatu.

Rezerwat leśny „Kondratowski Lasek

Rezerwat dla ochrony zróżnicowanych zbiorowisk lasów dębowych, lipowych, jaworowych oraz roślinności naskalnej z licznie występującą lilią złotogłów. Interesujące wychodnie skalne oraz liczne zakola potoku. Występuje tu szereg gatunków chronionych. Powierzchnia 24,1 ha.

- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Bogaczowski Grzbiet”
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Krzyżowa Góra”-
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Czartowska Skała” Czartowska Skała to szczyt
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Oścień”
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Prusicki Las”

5 Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

Do najważniejszych aktów prawnych należą:

- **Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest** (tekst jednolity z 2004 r. Nr 3, poz. 20) Ustawa weszła w życie 28 września 1997 roku. Zakazuje ona wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Wyjątek stanowi tylko azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Wymieniona ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce, pozostaje natomiast problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów w sposób niezagrażający zdrowiu ludzi i zanieczyszczeniu środowiska. Ustawa porządkuje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.
- **Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach** (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 21.). Ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. W ustawie określone są obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje całokształt spraw administracyjnych, związanych z postępowaniem przy zbieraniu, transporcie, odzysku i unieszkodliwianiu, w tym składowaniu odpadów, a także wymagań technicznych

i organizacyjnych dotyczących składowisk odpadów. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 27 lipca 2001r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw, krajowy plan gospodarki odpadami został przyjęty pod koniec 2002 roku. Art. 10, ust. 4 tej samej ustawy stanowi, iż wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska, zawierające plany gospodarki odpadami mają być uchwalone przez odpowiednie organy w następujących terminach: o programy wojewódzkie – do 30 czerwca 2003 r. – uchwalane przez sejmiki województw, o programy powiatowe – do 31 grudnia 2003 r. - uchwalane przez rady powiatów, o programy gminne – do 30 czerwca 2004 r. - uchwalane przez rady gmin. Ustawa reguluje tryb postępowania oraz obowiązki podmiotów określanych ustawą. W art. 54 ustawa odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska – sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

- **Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z póź. zm.)** Wśród wielu przepisów znajduje się zapis mający zastosowanie w przypadkach występowania azbestu. Art. 30 ust. 3 stanowi: właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 tego art. jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować:
 1. zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia
 2. pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków,
 3. pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych,
 4. wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.
- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r., Nr 25, poz. 150)** Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa zawiera szereg istotnych i ważnych postanowień dotyczących m.in.:
 1. państwowego monitoringu środowiska, jako systemu pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku,
 2. opracowania prognoz oddziaływania na środowisko, w tym gospodarki odpadami, a także programów wojewódzkich, zmierzających do przestrzegania standardów jakości środowiska,

3. ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem, sposobu postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, o kar i odpowiedzialności za nieprzestrzeganie zasad i przepisów dotyczących ochrony środowiska,
 4. konieczności oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje.
- **Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach** (Dz. U. Nr 63, poz. 322, z późn. zm.). Ustawa reguluje – na gruncie prawa europejskiego – problematykę dotyczącą substancji i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych. Ustawa określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko. Zgodnie z ustawą tworzy się urząd Inspektora do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych.
 - **Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych** (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm.). Ustawa określa zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) – *Jednolity tekst Umowy ADR* (Dz.U. z 2005r Nr 178, poz. 1481). Przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych na składowisko. Pojazdy powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów, zaś kierowcy pojazdów winni być przeszkoleni w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.
 - **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów** (Dz. U. Nr 112, poz. 1206). Zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych poniżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:
 - 06 07 01* - odpady azbestowe z elektrolizy
 - 06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu
 - 10 11 81* - odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)
 - 10 13 09* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo - azbestowych
 - 15 01 11* - opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi
 - 16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest
 - 16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające azbest

17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest

17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest

UWAGA: gwiazdka oznacza odpady niebezpieczne

• **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów** (Dz. U. Nr 249, poz. 1673).

Określa wzory dokumentów stosowanych do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania. Do prowadzonej ewidencji odpadów obowiązani są posiadacze odpadów, w tym także wytwórcy odpadów. Ewidencje odpadów prowadzi się za pomocą dwóch dokumentów: karty ewidencji odpadów oraz karty przekazania odpadów. Karta przekazania odpadu wypełniana jest w dwóch egzemplarzach przez posiadacza przekazującego odpady na rzecz innego posiadacza odpadów. Posiadacz odpadów, który odpady przejmuje (np. zarządzający składowiskiem odpadów) zobowiązany jest do potwierdzenia na karcie przekazania odpadu fakt przyjęcia odpadu. Karty informacyjne służą do naliczania opłat za umieszczenie w danym roku odpadów na składowisku wnoszonych na rachunek dystrybucyjny urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce składowania odpadów.

• **Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy** (Dz. U. Nr 217, poz. 1833 z póź. zm). Określa najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy pyłów zawierających azbest:

a) pyły zawierające azbest chryzotyl - 1,0 mg/m³

- włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm³

b) pyły zawierające azbest krokidolit - 0,5 mg/m³

- włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm³

• **Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR** (Dz. U. Nr 0, poz. 192)

Przepisy o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych stosuje się odpowiednio do transportu odpadów niebezpiecznych spełniających określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne dla zaliczenia ich do jednej z klas towarów niebezpiecznych. Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) - *Jednolity tekst Umowy ADR* (Dz.U. z 2005 r. Nr 178, poz. 1481). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 – różne materiały i przedmioty niebezpieczne, z czego wynikają określone wymagania przy ich transporcie. Posiadacz odpadów zawierających azbest, który prowadzi działalność w zakresie

zbierania lub transportu odpadów, obowiązany jest do uzyskania zezwolenia na prowadzenie tej działalności. Zgodnie z ustawą o odpadach zezwolenie wydaje, w drodze decyzji starosta, właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów. Transportujący odpady niebezpieczne obowiązany jest do posiadania karty ewidencji odpadu, dokumentu obrotu odpadami niebezpiecznymi i dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych według wymagań ADR.

- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych** (Dz. U. Nr 237, poz. 2011 z późn. zm.). Określa szczegółowe warunki i tryb wydawania świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu towarów niebezpiecznych, jego wzór i sposób wypełnienia.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególnie zagrożenie dla środowiska**(Dz. U. 2013 nr 0 poz. 24) Określa terminy, sposoby przedkładania marszałkowi województwa przez organa władz samorządowych informacji o rodzaju, ilości i miejscu występowania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest** (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 25). Określa sposób prowadzenia bazy danych przez marszałka województwa dotyczącego wyrobów azbestowych
- **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia** (Dz. U. Nr 120, poz. 1126). Określa zakres i formę informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (zwanego "planem bioz") oraz szczegółowy zakres rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (wyroby zawierające azbest).
- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko** (Dz.U. 2010r. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.) Sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymaga wydobywanie lub instalacja przetwarzania azbestu lub produktów zawierających azbest, w ilości nie niższej niż 200 ton rocznie, lub 50 ton rocznie materiałów ciernych w ilości gotowego produktu.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2010 nr 16 poz. 87)** Wartość odniesienia dla azbestu (włókna na m³) wynosi uśredniona 2350 w ciągu godziny i 250 dla roku kalendarzowego.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów** (Dz.U. Nr 220, poz. 1858 z późn. zm.). Przepisy rozporządzenia nie stosuje się do składowiska odpadów materiałów izolacyjnych oraz konstrukcyjnych zawierających azbest oraz składowiska odpadów obojętnych.
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny** (Dz.U. Nr 191, poz. 1595). W sposób nieselektywny mogą być składowane odpady:

Grupy 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest

Grupy 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest

Oznacza to, że odpady obu grup mogą być składowane wspólnie, na tym samym składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Natomiast nie wolno tych odpadów mieszać i składować z innymi odpadami niebezpiecznymi.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów** (Dz. U. Nr 61, poz. 549 z późn. zm.). Określa m.in. wymagania dotyczące składowania dla odpadów zawierających azbest, wymienionych w katalogu odpadów oznaczonych kodami: 17 06 01* i 17 06.05*.
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest** (Dz.U. 2004 Nr 71, poz. 649, zmienione Dz. U. 2010 Nr 162 poz. 1089). Określa obowiązki wykonawcy prac polegających na bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania oraz usuwania wyrobów zawierających azbest; warunki przygotowania do transportu i transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania; wymagania, jakim powinno odpowiadać oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest. Prace polegające na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Wykonawcy prac powinni posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne. Prace przy naprawie wyrobów zawierających azbest w obiektach i urządzeniach budowlanych lub prace mające na celu jego usunięcie z obiektu lub urządzenia budowlanego powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu terenowemu organowi nadzoru budowlanego. Ponadto wykonawca prac polegających na zabezpieczaniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z miejsca, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, a także z terenu prac obowiązany jest do zgłoszenia zamiaru przeprowadzenia tych prac

właściwemu inspektorowi pracy oraz właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu w terminie, co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie podziemnych składowisk odpadów** (Dz. U. Nr 298, poz. 1771). Określa sposób prowadzenia podziemnych składowisk wyrobów azbestowych
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów** (Dz.U. z 2005 r. Nr 216, poz. 1824), **Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy** (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 890) Określa obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest
- **Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji** (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 109). Pracodawca, który zatrudnia lub zatrudniał osobę w warunkach narażenia zawodowego na działanie pyłów zawierających włókna azbestu, wpisuje i aktualizuje w książeczce badań profilaktycznych tej osoby dane osobowe wraz z danymi dotyczącymi okresu zatrudnienia w warunkach narażenia na pył azbestu oraz szczegółowe parametry tego narażenia.
- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 roku w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów** (Dz.U. Nr 249, poz. 1673) Rozporządzenia określa wzory dokumentów stosowanych do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania. Do prowadzenia ewidencji odpadów obowiązani są posiadacze odpadów (w tym wytwórcy). Ewidencję odpadów prowadzi się za pomocą dwóch dokumentów: karty ewidencji odpadów oraz karty przekazania odpadów (prowadzący działalność związaną tylko z transportem odpadów nie mają obowiązku prowadzenia kart ewidencji odpadów).
- **Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbeście** (Dz. U. Nr 189, poz.1603) Rozporządzenie określa wykaz bezpłatnych leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbeście, sposób realizacji recept oraz tryb rozliczania przez oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia z budżetem państwa kosztów tych leków.
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby**

zawierające azbest (Dz. U. 2011 Nr 8, poz. 31) Właściciele lub zarządcy nieruchomości są zobowiązani do sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest i do przekazania jej wójtowi gminy oraz corocznego aktualizowania. Ponadto, wyroby azbestowe mogą być wykorzystywane nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 r. Zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów **Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032**, każda z gmin opracowuje we własnym zakresie gminny program usuwania azbestu.

5.1 Postępowanie podczas demontażu

Wykonawca prac, polegających na naprawie lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych zobowiązany jest do:

- A. izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska;
- B. ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m, przy zastosowaniu osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska;
- C. zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska;
- D. umieszczenia w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych o następującej treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem"; w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit treść tablic informacyjnych powinna być następująca: "Uwaga! Zagrożenie azbestem - krokidolitem";
- E. zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska;
- F. zastosowania w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienia otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- G. codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro;
- H. izolowania pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowania pomieszczeń w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit;
- I. stosowania zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników z azbestu (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń;

- J. zapoznania pracowników bezpośrednio zatrudnionych przy pracach z wyrobami zawierającymi azbest lub ich przedstawicieli z planem prac, a w szczególności z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie wykonywania prac.

Po wykonaniu prac, o których mowa powyżej wykonawca ma obowiązek złożenia właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych. Oświadczenie przechowuje się przez okres co najmniej 5 lat.

Wszelkie prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest należy dokonywać zgodnie z przepisami **ustawy z dnia 7 lipca 1994r Prawo budowlane**, rozdz. 4 "Postępowanie poprzedzające rozpoczęcie robót budowlanych", rozdz. 5 "Budowa i oddawanie do użytku obiektów budowlanych".

W przypadku konieczności usunięcia elementów zawierających azbest z obiektów budowlanych, inwestor musi przestrzegać przepisów Prawa Budowlanego oraz przepisów specjalnych dotyczących azbestu.

Inwestor jest zobowiązany do zorganizowania procesu budowy, z uwzględnieniem zawartych w przepisach zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, a w szczególności zapewnienie:

1. opracowania projektu budowlanego i stosownie do potrzeb innych projektów
2. objęcia kierownictwa budowy przez kierownika budowy
3. opracowania planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia
4. wykonania i odbioru robót budowlanych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych – art. 18 ust. 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane.

Jeżeli przy usuwaniu, demontażu i rozbiórce elementów azbestowych lub materiałów zawierających azbest nie wystąpi naruszenie ani wymiana fragmentów konstrukcji budynku oraz gdy nie ulegnie zmianie wygląd elewacji, to pozwolenie na budowę, będące jednocześnie pozwoleniem na rozbiórkę, nie jest wymagane. W przeciwnym wypadku uzyskanie takiego pozwolenia jest konieczne. Prace mające na celu usunięcie azbestu z obiektu budowlanego, powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu organowi administracji architektoniczno – budowlanej na 30 dni przed planowanym rozpoczęciem robót. Tylko przedsiębiorcy posiadający odpowiednią decyzję sankcjonującą wytwarzanie odpadów niebezpiecznych mogą wykonywać prace związane z usuwaniem azbestu. Wykonanie prac we własnym (np. samodzielne oczyszczeni obiektów przez właściciela będącego osobowością prawną) zakresie także wymaga uzyskania takiej decyzji. Wykonawca prac zobowiązany jest sporządzić szczegółowy plan prac, który zawiera przede wszystkim:

1. ilość wytworzonych odpadów

2. identyfikację rodzaju azbestu
3. klasyfikację wytworzonego odpadu
4. warunki ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest prowadzi się w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia poprzez:

- ✓ nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy;
- ✓ demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe;
- ✓ odpajanie materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze;
- ✓ prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza w przypadku stwierdzenia występowania przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w środowisku pracy, w miejscach prowadzonych prac, w tym również z wyrobami zawierającymi krokidolit; codzienne zabezpieczanie zdemontowanych wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz ich magazynowanie na wyznaczonym i zabezpieczonym miejscu.

Wykonawca usuwający azbest zobowiązany jest złożyć właścicielowi / zarządcy nieruchomości pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonanych prac i oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego. Oświadczenie to przechowuje się przez okres co najmniej 5 lat. Ponadto wykonawca pakuje i przygotowuje odpady azbestowe do transportu.

Transport wyrobów i odpadów zawierających azbest, należy wykonać w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska, w szczególności przez:

1. szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm wyrobów i odpadów o gęstości objętościowej równej lub większej niż 1.000 kg/m³;
2. zestalenie przy użyciu cementu, a następnie po utwardzeniu szczelne opakowanie w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm odpadów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m³;
3. szczelne opakowanie odpadów pozostających w kontakcie z azbestem i zakwalifikowanych jako odpady o gęstości objętościowej mniejszej niż 1.000 kg/m³ w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm, a następnie
4. umieszczenie w opakowaniu zbiorczym z folii polietylenowej i szczelne zamknięcie;
5. utrzymywanie w stanie wilgotnym odpadów w trakcie ich przygotowywania do transportu;
6. oznakowanie opakowań;

7. magazynowanie przygotowanych do transportu opakowań w osobnych miejscach zabezpieczonych przed dostępem osób niepowołanych.

Odpady można przekazać tylko podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów azbestowych i transportu tych odpadów.

Przedsiębiorca, który prowadzi działalność w zakresie transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności (zezwolenie to wydaje starosta).

Transport odpadów zawierających azbest, które zaliczane są do niebezpiecznych z miejsc powstawania na miejsce składowania odbywa się z zachowaniem przepisów obowiązujących przy transporcie materiałów niebezpiecznych zawartych w Rozporządzeniu Ministrów Transportu i Gospodarki Morskiej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie przewozu drogowego materiałów niebezpiecznych. Zgodnie z tym rozporządzeniem przy przewozach materiałów niebezpiecznych obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 (różne przedmioty i materiały niebezpieczne) z czego wynikają określone wymagania w zakresie ich transportu. Przemieszczanie opakowań z odpadami zawierającymi azbest powinno się odbywać w taki sposób by nie nastąpiło ich otwarcie lub uszkodzenie i wydostanie się włókien azbestowych do otoczenia.

Przewoźnik odpadów musi posiadać dokument przewozowy materiałów niebezpiecznych, który według wymagań ADR powinien zawierać:

1. numer rozpoznawczy odpadu nadawanego do przewozu i jego pełną nazwę,
2. klasę do której należy odpad nadawany do przewozu,
3. liczbę sztuk przesyłki,
4. nazwy i adresy nadawcy i odbiorców przewożonych odpadów,

Pojazdy przewożące odpady powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych. Przed przewożeniem odpadów zawierających azbest przyczepa powinna być oczyszczona z wszelkich ostrych i twardych przedmiotów, które mogłyby uszkodzić folię. Przewoźnik powinien odmówić przyjęcia przesyłki odpadów, która nie posiada oznakowania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz w przypadku, gdy opakowanie zostało uszkodzone przy załadunku. Odpady należy przewozić w taki sposób, aby nie były one narażone na tarcie, wstrząsy przewracanie się i wypadnięcia podczas jazdy.

Odpady zawierające azbest nie mogą być poddawane odzyskowi i z tego względu jedynym sposobem ich unieszkodliwiania jest składowanie. Zasady składowania tych odpadów regulowane są **ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21 o odpadach)**. Szczegółowe przepisy zawarte są w stanowiącym akt wykonawczy do wymienionej ustawy

Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. 2009 nr 39 poz. 320). Zgodnie z tym rozporządzeniem odpady zawierające azbest należy deponować na składowiskach odpadów niebezpiecznych przeznaczonych wyłącznie do tego celu lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów niebezpiecznych mogących przyjmować również inne odpady niebezpieczne oraz na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne pod warunkiem, że spełnione są warunki techniczne do bezpiecznego składowania tych odpadów.

Odpady pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej mogą być deponowane na składowiskach urządzonych w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed rozsypywaniem. Odpady zawierające azbest powinny być składowane selektywnie, w izolacji od innych, a miejsce składowania musi być oznakowane i zaznaczone na planie sytuacyjnym składowiska.

Powierzchnia składowiska odpadów powinna być zabezpieczana przed emisją pyłów poprzez przykrycie folią lub warstwą gruntu każdorazowo po złożeniu odpadów. Składowanie odpadów zawierających azbest powinno być zakończone na poziomie 2 m poniżej poziomu terenu otoczenia, a następnie składowisko należy wypełnić ziemią do poziomu terenu. Dno składowiska powinno być usytuowane w odległości nie mniejszej niż jeden metr od maksymalnego poziomu górnego zwierciadła wód podziemnych. Składowisko powinno posiadać ogrodzenie i stały nadzór w okresie eksploatacji. Teren składowiska, którego eksploatacja została zakończona powinien podlegać okresowej kontroli stanu powierzchni, na której nie dopuszcza się wykonywania wykopów, instalacji podziemnych oraz naziemnych oraz budynków. Zarządzający składowiskiem zobowiązany jest do ewidencjonowania rodzaju i ilości odpadów umieszczonych na składowisku odpadów oraz czasu ich składowania.

Według zapisów **ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz innych ustaw** (Dz. U. Nr 28, poz. 145) odpady zawierające azbest mogą być również unieszkodliwiane w specjalnych urządzeniach przewoźnych. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest należy do właściciela nieruchomości.

Zgodnie z zapisami *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 -2032*, biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonych badań i opinie lekarskie świadczące o znikomej szkodliwości jednorazowego przeprowadzenia demontażu produktów zawierających azbest, planowane jest rozszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do usuwania wyrobów zawierających azbest. Program nie precyzuje jednak, kiedy to nastąpi, i jakich podmiotów będzie dotyczyć.

6 Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest

Całkowita powierzchnia pokryć dachowych zawierających azbest na terenie gminy Męcinka 62 699,55 m², w tym

- **Osoby fizyczne 54 786,55 m²** (dane uzyskane z inwentaryzacji w terenie obiektów budowlanych)
- **Osoby prawne 7 913 m²** (dane uzyskane z inwentaryzacji w terenie obiektów budowlanych)

Oprócz tego na terenie gminy nie znajdują się rury azbestowo cementowe (dane uzyskane od Pana Jarosława Oksińskiego odpowiedzialnego za eksploatację instalacji wodociągowej ze strony Urzędu Gminy Męcinka).

Całkowita masa pokryć dachowych zawierających azbest na terenie gminy Męcinka (przy założeniu średniej masy 11kg/m²) 689 695,00[kg].

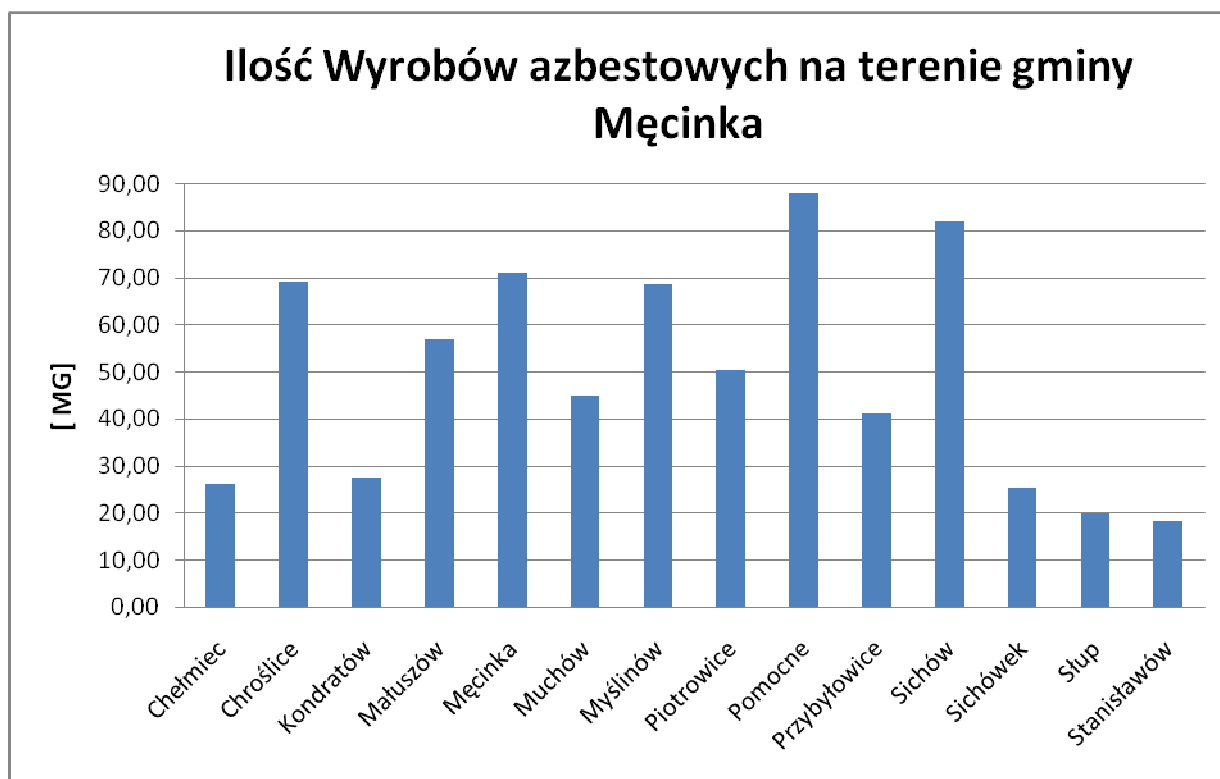
- **Osoby fizyczne 602 652,00 kg** (dane uzyskane z inwentaryzacji w terenie obiektów budowlanych),
- **Osoby prawne 87 043,00 kg** (dane uzyskane z inwentaryzacji w terenie obiektów budowlanych).

Z uzyskanych informacji od zarządców dróg wynika, że w rejonie Gminy Męcinka nie stosowano wyrobów zawierających azbest w celu utwardzania dróg lokalnych powiatowych.

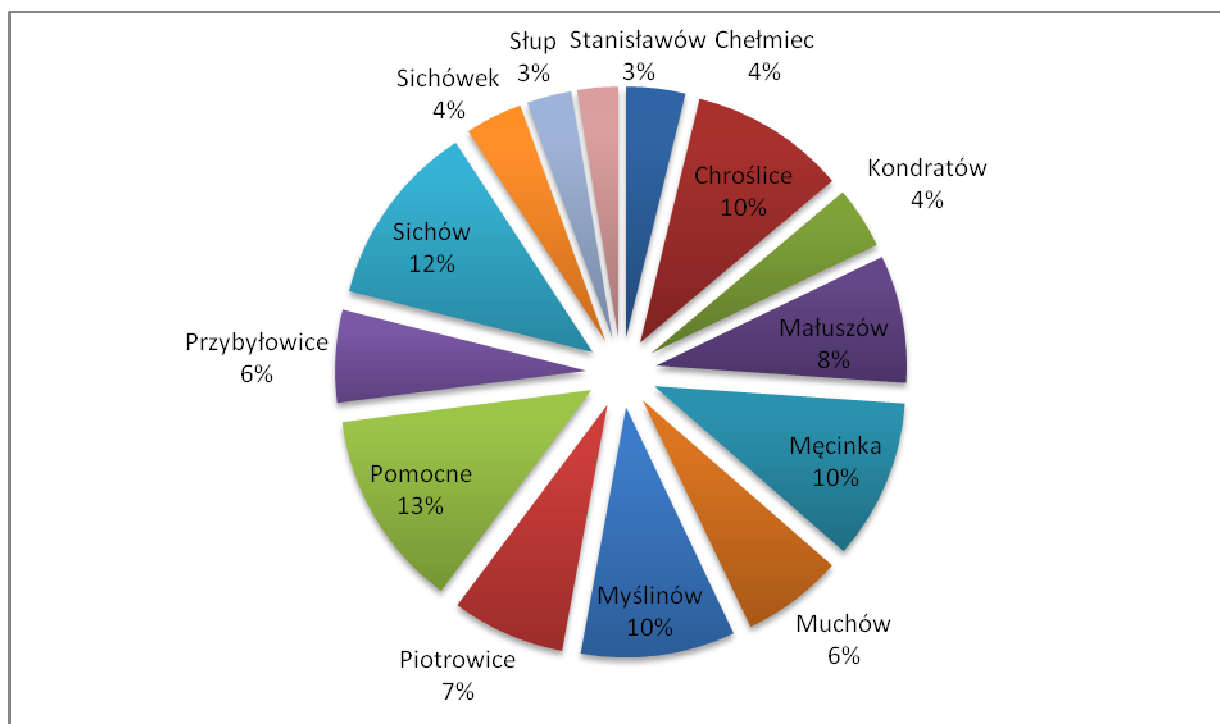
Tab.2 Stan techniczny wyrobów zawierających azbest

Określenie stanu	Ilość	
	kg	%
Stopień pilności I (wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie)	563 511,60	81,70
Stopień pilności II (ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku)	103 517,36	15,01
Stopień pilności III (ponowna ocena w terminie do 5 lat)	22 666,03	3,29
Ogółem	689 695,00	100,0

Wykres po niżej przedstawia procentowy udział ilości azbestu dla poszczególnych miejscowości.

Rys. 2 Wykres przedstawiający udział wyrobów azbestowych znajdujących się na obszarze gminy w poszczególnych miejscowościach (wartości w Mg.).

Rys. 3 Wykres przedstawiający procentowy udział wyrobów azbestowych znajdujących się na obszarze gminy w poszczególnych miejscowościach (wartości w%).

W/w pokrycia dachowe w momencie ich demontażu staną się odpadem o kodzie 17 06 05* - Materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

6.1 Zalecenia

Ogromna większość dachów pokrytych wyrobami zawierającymi azbest w gminie Męcinka jest w stanie surowym (tzn. niezabezpieczone warstwą ochronną). Pokrycia azbestowe znajdują się w większości przypadków na terenie prywatnych posesji; bywają także pozostawiane po zdjęciu z dachów na podwórzach, w ogrodach i na polach. Jak wynika z przeprowadzonej oceny wyroby zawierające azbest znajdujące się w budynkach na terenie gminy Męcinka w większości mają stopień pilności 1 (wymaga pilnego usunięcia, lub zabezpieczenia), oraz 2 (w przeciągu roku do ponownej oceny określającej czy ich stan się nie pogorszył).

W toku inwentaryzacji na terenie gminy nie odkryto tzw. dzikich wysypisk odpadów azbestowo – cementowych, nie uzyskano też od mieszkańców informacji o podwórzach utwardzanych odpadami azbestowo – cementowymi.

W celu przedłużenia użytkowania wyrobów zawierających azbest możliwa jest impregnacja lub pomalowanie. Dotyczy to tylko wyrobów, które są w dobrym stanie technicznym i których powierzchnia jest czysta. Są to mimo wszystko rozwiązania tymczasowe, gdyż jedynie przesuwają w czasie istniejący problem, nie rozwiązując go. Z kolei wyroby znajdujące się wewnątrz obiektów, zwłaszcza wyroby w obiektach systematycznie użytkowanych, należy bezwarunkowo usunąć. Właściciel (zarządca) obiektów i urządzeń budowlanych z zabudowanymi wyrobami zawierającymi azbest powinien dokonać ich przeglądu technicznego, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649) wraz z późniejszymi zmianami oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r w sprawie wymagań w zakresie wykorzystania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. Nr 8 poz. 31).

7 Kalkulacja finansowa wynikająca z „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”

W celu ustalenia kosztów usunięcia wyrobów zawierających azbest uzyskano informację od kilku firm posiadających zezwolenie na wytwarzanie tego typu odpadów. Pod uwagę wzięta została cena demontażu azbestu, pakowanie, transport i utylizacja na składowisku. Na terenie województwa dolnośląskiego są trzy zorganizowanych składowisk dla odpadów zawierających azbest w następujących miejscowościach: Trzebach, Marcinowo, Wałbrzych. Na terenie kraju istnieje

kilkadziesiąt składowisk przyjmujących odpady azbestowe, jednak ze względów ekonomicznych (koszty transportu) wzięto pod uwagę jedynie składowiska znajdujące się w odległości do 100 km od gminy:

1. **Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebczu** którego właścicielem jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o. Składowisko jest czynne w ciągłej eksploatacji. Całkowita pojemność składowiska wynosi 1250 m³ natomiast wolna pojemność składowiska to 1018 m³ (stan w roku 2013)

Właściciel/Zarządca/Inwestor

Przedsiębiorstwo Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o.

Adres właściciela 59-100 Polkowice, ul. Dąbrowskiego 2

Telefon stacjonarny 76 846 29 11

Telefon komórkowy 668 870 515

E-mail pgm@pgm-polkowice.com.pl

Strona www.pgm-polkowice.com.pl

2. **Składowisko Odpadów Przemysłowych w Wałbrzychu** Składowisko jest czynne w ciągłej eksploatacji. Całkowita pojemność składowiska wynosi 74 889 m³ natomiast wolna pojemność składowiska to 14 560 m³ (stan na 2013)

Właściciel/Zarządca/Inwestor

Mo-BRUK SA

Adres właściciela 33-322 Korzenna, Niecew 68

Telefon stacjonarny 18 441 70 48

E-mail mobruk@mobruk.pl

Strona www.mobruk.pl

Koszty usunięcia 1 m² płyt azbestowo-cementowych (demontaż, pakowanie, transport, utylizacja) kształtują się następująco:

1. Firma 1 – 24,00 zł netto
2. Firma 2 – 23,00 zł netto
3. Firma 3 – 28,00 zł netto
4. Firma 4 – 18,00 zł netto

Natomiast koszty utylizacji 1 Mg płyt azbestowo-cementowych na składowisku wynoszą 270,00 zł netto dla składowiska zlokalizowanego w Wałbrzychu, a 495,00 zł netto dla składowiska w Trzebczu.

Średni koszt usunięcia 1m² płyty cementowo-azbestowej wynosi 23,50 zł netto. Na kwotę tę składa się:

1. demontaż i zapakowanie płyt
2. transport
3. utylizacja na składowisku

Przy utylizacji dużych ilości azbestu cena podlega negocjacji.

Cena demontażu uzależniona jest również od wysokości budynku, gdyż przy zabudowie wysokiej konieczne jest rozstawienie rusztowań, co także wiąże się z dodatkowymi kosztami.

Przybliżony łączny koszt usunięcia wyrobów azbestowo-cementowych z zabudowań na terenie gminy wynosi, zatem:

- **62 699,55 m² x 23,50 = 1 473 439,32 zł netto,**
- **Osoby fizyczne 54 786,55 m² x 23,50 = 1 287 483,82 zł netto**
- **Osoby prawne 7 913,00 m² x 23,50 = 185 955,50 zł netto**

Ze względu na skalę występowania wyrobów azbestowych na terenie gminy, władzom zaleca się pozyskać środki ze źródeł zewnętrznych lub, jeśli pojawią się umożliwiające to regulacje prawne, uwzględnić problem dofinansowania usuwania azbestu w budżecie gminy, by zgodnie z „Programem oczyszczania kraju z azbestu” do 31 grudnia 2032 r. całkowicie usunąć azbest z jej terenu.

O kolejności usuwania wyrobów azbestowych powinny decydować wyniki badań stanu technicznego i sposobu użytkowania pokrycia dachowego, oraz rodzaj budynku, w jakim jest zastosowane (z przyznaniem absolutnego priorytetu budynkom mieszkalnym).

Urząd gminy obecnie nie dofinansowuje działań związanych z demontażem wyrobów azbestu z budynków mieszkalnych i gospodarskich przez osoby fizyczne.

Od 1 stycznia 2010 r., po likwidacji gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej z budżetu gminy nie mogą być realizowane zadania ochrony środowiska, jeśli ich beneficjentami miałyby być osoby fizyczne. Także przedsiębiorcy nie mogą być beneficjentami tych środków. Urząd Gminy może finansować jedynie te zadania, które wynikają z zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz które mieszczą się w katalogu zadań określonym w art. 403 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.); jednocześnie stoi temu na przeszkodzie treść ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240), która zakazuje finansowania osób fizycznych z budżetu gminy. Osoby fizyczne mogą uzyskać dofinansowanie za pośrednictwem Urzędu Gminy na likwidację płyt eternitowych, ze środków wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska.

Dla województwa dolnośląskiego istnieją następujące źródła wsparcia finansowego:

**1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
adres: 53-148 Wrocław, ul. Jastrzębia 24 (Lista przedsięwzięć priorytetowych
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
planowanych do dofinansowania w 2014 r)**

www: www.wfosigw.wroclaw.pl

e-mail: poczta@fos.wroc.pl

Fundusz w ramach listy priorytetów na lata 2014 przewiduje z programu 3.4 **“Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym odpadów medycznych, odpadów przemysłowych oraz odpadów zawierających azbest z uwzględnieniem działań wynikających z przyjętych programów usuwania azbestu”** dotacje na unieszkodliwianie wyrobów azbestowych.

Fundusz udziela pomocy finansowej na realizację zadań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych, w następującej wysokości:

- do 60% wartości zadania w przypadku dofinansowania tylko w formie pożyczki,
- do 20% wartości zadania w przypadku dofinansowania tylko w formie dotacji,
- w przypadku łączenia w/w form dofinansowania: do 20% wartości zadania w formie dotacji i do 40% wartości zadania w formie pożyczki, z zastrzeżeniem, że wysokość pożyczki nie może być niższa niż wysokość dotacji.

Fundusz rozpatrywać będzie wnioski na wykonanie dokumentacji dla inwestycji:

- zgodnych z planem zagospodarowania przestrzennego,
- dla których zostały wydane warunki zabudowy i zagospodarowania terenu lub ustalenia lokalizacji celu publicznego,
- wynikające z wieloletnich planów inwestycyjnych.

Wojewódzki Fundusz udziela pomocy po stwierdzeniu, że zapewnione jest pełne zbilansowanie finansowania kosztów realizacji zadania. Udzielenie pomocy następuje po wywiązaniu się przez wnioskodawcę z obowiązku uiszczenia opłata korzystanie ze środowiska i kar za naruszenie wymogów ochrony środowiska. W odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego, spełnienie tego wymogu dotyczy wszystkich podmiotów objętych ich budżetami. Podstawową formą udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu są oprocentowane **pożyczki**, jako uzupełnienie środków własnych dla:

- jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i ich stowarzyszeń oraz ich jednostek organizacyjnych,

- przedsiębiorców i pozostałych osób prawnych posiadających zdolność do zaciągania zobowiązań finansowych.

Okres spłaty pożyczki oraz formy jej zabezpieczenia są ustalane w toku negocjacji pomiędzy Funduszem, a pożyczkobiorcą. Pożyczki udzielane ze środków Wojewódzkiego Funduszu na realizację zadań zakresu ochrony środowiska gospodarki wodnej mogą być częściowo umarzone.

Działania na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej mogą być również dofinansowywane poprzez udzielania **dotacji**, w tym dopłat do oprocentowania kredytów bankowych. Dotacje z Wojewódzkiego Funduszu mogą być udzielana dla następujących podmiotów:

jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz ich stowarzyszeń,

- jednostek budżetowych,
- publicznych zakładów opieki zdrowotnej
- nieprowadzących działalności gospodarczej stowarzyszeń, związków wyznaniowych, fundacji, innych jednostek o charakterze opiekuńczo-wychowawczym, kultury fizycznej, oświatowym, kulturalnymi badawczym

2. BOŚ Oddział we Wrocławiu

50-088 Wrocław

ul. Swobodna

tel. 71 324 01 01

Przedmiot kredytowania

ELIMINACJA ODPADÓW AZBESTOWYCH z obiektów budowlanych i tymczasowych obiektów budowlanych

Procedura

kredyty dla osób fizycznych i osób prawnych (z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego) oraz dla wspólnot mieszkaniowych, będących właścicielami lub zarządcami obiektów budowlanych lub tymczasowych obiektów budowlanych oraz dla ich współwłaścicieli lub użytkowników (pod warunkiem zgody właścicieli na wykonanie prac).

Warunki kredytowania

kwota kredytu: do 100 tys. zł, lecz nie więcej niż 90% wartości przedsięwzięcia,

Z kredytu finansowane mogą być koszty demontażu wyrobów budowlanych wykonanych z materiałów zawierających azbest z powierzchni dachowych i elewacyjnych, koszty ich transportu oraz unieszkodliwienia.

- okres realizacji zadania: do 9 miesięcy od dnia postawienia kredytu do dyspozycji Kredytobiorcy
- okres kredytowania: do 5 lat
- okres karencji: do 6 miesięcy licząc od daty zakończenia zadania określonej w umowie kredytu
- oprocentowanie: zmienne, aktualnie: WIBOR 3M pomniejszony o 1,25 p.p., lecz nie mniej niż 3,5% w skali roku

provizja:

- osoby fizyczne, mikroprzedsiębiorstwa, wspólnoty mieszkaniowe – od 1,5% kwoty kredytu, jednak nie mniej niż 200,- zł
- podmioty segmentu korporacji i finansów publicznych – od 1,5% kwoty kredytu, jednak nie mniej niż 1.000,- zł

2. Mechanizm Finansowy EOG

Fundusze te zostaną przeznaczone na tzw. projekty miękkie, polegające głównie na podnoszeniu świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Główne cele Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2009-2014 obejmują przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy Państwami-Darczyńcami a Państwem-Beneficjentem poprzez przyznawanie pomocy finansowej w następujących obszarach priorytetowych.

- (a) Ochrona i zarządzanie środowiskiem;
- (b) Zmiany klimatyczne i odnawialne źródła energii;
- (c) Społeczeństwo obywatelskie;
- (d) Rozwój społeczny i zasobów ludzkich, oraz
- (e) Ochrona dziedzictwa kulturowego.

Badania naukowe mogą kwalifikować się do wsparcia finansowego w zakresie, w jakim ukierunkowane są na jeden lub więcej obszarów priorytetowych. Dokładne wytyczne podane są na stronie www.eog.gov.pl.

Odbiorcy wsparcia:

Wnioskodawcami mogą być podmioty prywatne czy też publiczne, komercyjne bądź niekomercyjne, oraz organizacje pozarządowe ustanowione jako podmiot prawny w Polsce, jak również organizacje międzyrządowe działające w Polsce. Szczegółowe zasady kwalifikowalności zostaną określone w programach operacyjnych dla poszczególnych obszarów wsparcia.

Obszar programowy: Monitoring środowiska oraz zintegrowane planowanie i kontrola.

Program: Wzmocnienie monitoringu środowiska oraz działań kontrolnych.

Rezultaty:

- Wzmocnienie potencjału władz, w zakresie których znajdują się kompetencje dot. środowiska w relacji do zintegrowanego planowania i kontroli,
- Pełniejsze informacje na temat wpływu, stanu i tendencji w zakresie ochrony środowiska,
- Zwiększona świadomość na temat monitorowania środowiska oraz zintegrowanego planowania i kontroli oraz edukacja w tym zakresie.

Operator Programu: Ministerstwo Środowiska z pomocą Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Partner programu z krajów darczyńców: Norweska Agencja ds. Klimatu i Zanieczyszczeń (KLIF)

Projekt(y) pre-definiowane:

1. Wzmocnienie systemu oceny jakości powietrza w Polsce w oparciu o doświadczenia norweskie (Norweski Instytut Badań Powietrza (NILU)),
2. Wzmocnienie potencjału technicznego Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska poprzez zakup urządzeń pomiarowych, sprzętu laboratoryjnego i narzędzi informatycznych (Norweski Instytut Badań Powietrza (NILU)),
3. Monitorowanie efektów realizacji projektu PL100 "Wzrost efektywności działalności Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska na podstawie doświadczeń norweskich" (Norweska Agencja ds. Klimatu i Zanieczyszczeń (KLIF)),
4. Model bazy danych przestrzennych dotyczących środowiska przyrodniczego wraz z systemem zarządzania w aspekcie kartograficznych opracowań tematycznych (Główny Urząd Geodezji i Kartografii i Norweski Urząd ds. Kartografii (Norwegian Mapping Authority)).

7.1 Analiza SWOT (Słabe, Mocne strony, Szanse i Zagrożenia) wynikające z realizacji programu usuwania wyrobów azbestowych

Słabe	Mocne
<ul style="list-style-type: none">Trudna sytuacja finansowa mieszkańców powodująca niechęć do indywidualnego sfinansowania usunięcia unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbestDuża ilość powierzchni dachowych w 1 stopniu pilności około 81,70% powierzchni wszystkich dachów	<ul style="list-style-type: none">Duża świadomość społeczna w zakresie szkodliwości azbestuDuże zainteresowanie społeczeństwa w kwestii wsparcia finansowego przy utylizacji i demontażu płyt eternitowychStosunkowo mała powierzchnia gminy, co sprzyja optymalizacji kosztów transportu odpadów na składowiskoDuża ilość powierzchni dachowych w dobrym stanie za rok polegających kolejnej kontroli (stopień pilności 2)Możliwość finansowania procesu usuwania ze środków WFOŚ i BOŚMała ilość wyrobów azbestowych na terenach po byłych PGRTrzy składowiska odpadów azbestowych na terenie województwa dolnośląskiego
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">Duże zainteresowanie mieszkańców możliwością ewentualnego dofinansowania usunięcia azbestuDuża ilość firmy zajmująca się profesjonalnie utylizacją i demontażem płyt eternitowych, co sprzyja dużej konkurencyjnościPodejmowanie przez gminę działań zmierzających do usunięcia azbestu (gotowość udzielania pomocy finansowej dla mieszkańców)Mała ilość zinwentaryzowanych wyrobów w skali gminy, co wiąże się z koniecznością poniesienia kosztów ich usunięcia i unieszkodliwienia w kwocie 1 473 439,32 zł	<ul style="list-style-type: none">Trudności w zmobilizowaniu przedsiębiorców do wypełniania i przekazywania ankiet dotyczących azbestu;Najbliższe składowiska odpadów azbestowych znajdują się w odległości około 50 km.

8 Ustalenie polityki, celów i zadań

Podstawowym celem niniejszego dokumentu jest doprowadzenie do usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Męcinka, a przez to wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu. Osiągając ten cel wypełnione zostanie zobowiązanie, jakie Polska złożyła Unii Europejskiej, deklarując oczyszczenie terenu państwa z azbestu i wyrobów go zawierających do 2032 roku. Gmina zakłada usunięcie całej ilości azbestu zgodnie z obowiązującym planem. W związku z tym „Program...” zakłada realizację szeregu zadań.

Wyznaczoną politykę usuwania wyrobów zawierających azbest należy przeprowadzić według harmonogramów, wyszczególnionych w kolejnych rozdziałach. W celu zapewnienia logicznej spójności prowadzonych działań w „Programie...” wyznaczone zostały ustalenia długoterminowego programu (lata 2013 – 2032, tj. okres 19 lat) oraz przyjęto zadania krótkoterminowe (lata 2013 – 2018, tj. okres 5 lat).

W harmonogramach uwzględniono kolejność wykonywania oraz wskazano odpowiedzialność jednostek, podmiotów za wykonywanie poszczególnych zadań.

„Program...” zakłada realizację następujących zadań:

1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest – inwentaryzacja została przeprowadzona.
2. Opracowanie mapy zagrożeń działania azbestu.
3. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.
4. Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.
5. Mobilizowanie właścicieli obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest.
6. Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych
7. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
8. Przeznaczenie części środków finansowych z budżetu gminy na realizację Programu.

9. Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu.
10. Eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.
11. Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.
12. Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

9 Ustalenie długoterminowego programu strategicznego

9.1 Cele długoterminowe

Cele długoterminowe obejmują działania związane z gospodarką odpadami, które realizowane będą do roku 2032. W ramach realizacji tych celów gmina Męcinka planuje:

1. wdrożenie systemu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz systemu ich magazynowania i wywozu na składowisko odpadów niebezpiecznych;
2. oczyszczenie terenów z odpadów azbestowych;
3. wyeliminowanie i unieszkodliwienie ich poprzez deponowanie odpadów zawierających azbest na bezpiecznych składowiskach odpadów azbestowych;
4. prowadzenie monitoringu realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

9.2 Działania

Na lata 2013 – 2032 wyznacza się następujący plan działań, który pozwoli na osiągnięcie celów i wykonanie zadań w ramach planowanego systemu usuwania wyrobów zawierających azbest:

1. Wykonanie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Męcinka– termin 31.08.2013
2. Opracowanie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Męcinka– termin 31.08.2013
3. Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest - 2013 – 2032
4. Realizacja „Programu...”, sukcesywne usuwanie eternitu - 2013 – 2032

5. Monitoring i ocena realizacji „Programu...” w ramach Planu Gospodarki Odpadami gminy Męcinka wraz z niezbędnymi aktualizacjami „Programu...” i inwentaryzacji wyrobów azbestowych, (co pięć lat) – 2014 - 2032

10 Ustalenie krótkoterminowego planu działań dla „Programu usuwania wyrobów azbestowych”

10.1 Cele krótkoterminowe

Cele krótkoterminowe obejmują działania związane z gospodarką odpadami, które realizowane będą w latach 2013 – 2018. W ramach realizacji tych celów dla gminy Męcinka przyjęto następujące cele:

1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest – inwentaryzacja została przeprowadzona;
2. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania;
3. Pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
4. Usuwanie wyrobów zawierających azbest;
5. Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych;
6. Transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest;
7. Monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

10.2 Działania

Dla gminy Męcinka na lata 2013 – 2016 wyznacza się następujący plan działań, który pozwoli na osiągnięcie celów i wykonanie zadań w ramach planowanego systemu usuwania wyrobów zawierających azbest:

Działanie 1 - Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu

Rola samorządu – Pozyskanie środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska

Termin – rozpoczęcie 2014 – 2015, kontynuacja w latach kolejnych

W pierwszym terminie zostaną podjęte działania na uzyskanie środków na utylizację i demontaż wyrobów azbestowych od osób fizycznych w 1 stopniu pilności. Będzie to kwota **1 203 865,70 zł netto**.

Działanie 2 - Zorganizowanie spotkania z mieszkańcami, którzy wedle inwentaryzacji posiadają wyroby zawierające azbest, przekazanie informacji o możliwościach dofinansowania usunięcia azbestu oraz o trybie otrzymania dotacji

Rola samorządu - Informacja o spotkaniu, jego zorganizowanie i przeprowadzenie

Termin – jesień 2013

Działanie 3 - Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu

Rola samorządu - Pozyskanie środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska

Termin – 2014-2016

Działanie 4 - Usuwanie wyrobów zawierających azbest:

– usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych, użyteczności publicznej, budynków komunalnych i innych będących własnością gminy

Termin - 2014-2018

Działanie 5 - Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest

Rola samorządu - Prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej nt. postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, sposobu ich usuwania, wpływu azbestu na organizm ludzki

Termin - 2014-2018

Działanie 6 – Aktualizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy, oraz aktualizacja inwentaryzacji, opracowanie nowego planu działań krótkoterminowych na lata 2018 - 2022

Termin - 2017

10.3 Wytyczne do programu edukacji społeczeństwa w zakresie usuwania wyrobów i gospodarki odpadami zawierającymi azbest

Usuwanie i wymiana wyrobów zawierających azbest jest zadaniem złożonym i długotrwałym ze względu na dużą ilość i różnorodność stosowanych wyrobów, a także wysokość niezbędnych nakładów finansowych na usuwanie tych wyrobów. Szacuje się, że do przeprowadzenia tego procesu niezbędny będzie okres – około 20-tu lat. Tak rozległe w przestrzeni i czasie zadanie wymaga

określonej strategii postępowania. Niezbędnym jest więc systematyczne rozpowszechnianie wśród społeczności lokalnej informacji o skutkach dla zdrowia i środowiska powodowanych przez azbest i wyroby zawierające azbest. W tym celu istotnym jest przyjęcie następujących celów edukacyjnych:

1. Opracowanie metod edukacji społeczeństwa wiejskiego;
2. Współpraca na płaszczyźnie edukacyjnej z zainteresowanymi osobami prawnymi i fizycznymi (np. stowarzyszeniami);
3. Edukacja w zakresie możliwości skutecznego pozyskiwania środków na usuwanie azbestu;
4. Zorganizowanie fachowej pomocy wszystkim właścicielom obiektów zawierających azbest przy wypełnianiu „arkusza oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania...”;
5. Działania edukacyjno – informacyjne skierowane do mieszkańców o skutkach dla zdrowia i środowiska narażenia na azbest i obowiązku sukcesywnego usuwania go przez właścicieli nieruchomości.

11 Analiza oddziaływania „Programu usuwania wyrobów azbestowych” na środowisko

Potrzeba opracowania „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Męcinka została podyktowana koniecznością wsparcia działań polegających na likwidacji, znajdujących się na terenie gminy, znacznych ilości wyrobów zawierających azbest. Należy mieć na uwadze fakt, że, pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu, będzie on elementem struktury wielu obiektów jeszcze przez wieloletnia. Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu, a także w istotny sposób zwiększy ilość unieszkodliwianych zgodnie z prawem odpadów azbestowych.

12 Wdrożenie dla „Programu usuwania wyrobów azbestowych”

Wdrożenie programu usuwania wyrobów zawierających azbest jest etapem istotnym z punktu widzenia, czy plan pozostanie dokumentem, jakim był w momencie opracowywania czy też będzie realizowany zgodnie z przyjętym harmonogramem działań i czy będzie dokumentem „żywym”, aktualizowanym w zależności od warunków jego realizacji. Wdrożenie planu powinno być spójne z innymi działaniami gminy w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi, a w szczególności z :

1. Gminnym programem ochrony środowiska,
2. Gminnym planem gospodarki odpadami, jak również w powiązaniu z:

3. „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”,
4. Wojewódzkim i powiatowym programem usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest

Zasadami wdrażania planu są:

1. Zasada odpowiedzialności za wdrożenie planu – tj. wybór osoby lub jednostki odpowiedzialnej za realizację planu;
2. Zasada spójności z programami i planami na poziomie kraju, województwa, powiatu,
3. Zasada uaktualniania planu,
4. Zasada współpracy w realizacji planu zarówno z organami szczebla publicznego i prywatnego,
5. Zasada ciągłej edukacji ekologicznej i dostępu do informacji w zakresie realizacji planu społeczeństwa i bezpośrednich uczestników w realizacji planu.

13 Sposób monitoringu i oceny wdrażania „Programu usuwania wyrobów azbestowych”

Program usuwania azbestu powinien być uważany za „żywy” dokument podlegający aktualizacji. Wynika z obowiązku właścicieli, zarządców i Użytkowników przedkładania corocznych informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania. Również konieczność aktualizacji planu powinna wynikać ze sporządzenia przez właściciela, zarządcę lub użytkownika wyrobów zawierających azbest tj. sporządzenia oceny po 5 latach lub po roku, w zależności od stanu technicznego wyrobów.

Lista wskaźników zaproponowanych do oceny wdrażania planu powinna być przedmiotem aktualizacji, co do ich liczby i rodzajów, w zależności od danych zebranych w trakcie realizacji planu.

A. Wskaźniki efektywności realizacji „Programu usuwania wyrobów azbestowych” i zmiany presji na środowisko

1. Ilość zdjętej zabudowy „eternitowej” – wytworzonych odpadów niebezpiecznych - Mg/rok
2. Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest - Mg/rok
3. Ilość odpadów składowanych na składowiskach - Mg/rok
4. Stopień usunięcia wyrobów azbestowych - % usuniętych odpadów, w odniesieniu do wyników inwentaryzacji z roku 2013
5. Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację „Programu...” w danym roku - %

B. Wskaźniki świadomości społecznej

1. Liczba i jakość i skuteczność wydawnictw, publikacji, kampanii edukacyjno-informacyjnych z zakresu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest - ilość/opis

2. Liczba szkół uczestniczących w konkursach związanych z problematyką azbestową - ilość/opis
3. Ilość i jakość interwencji zgłoszonych przez mieszkańców - ilość/opis
4. Szkolenie kadry administracyjnej jednostek samorządowych w zakresie problematyki azbestowej - ilość/opis
5. Inicjatywy społeczności lokalnej w zakresie problematyki azbestowej - ilość/opis
6. Interwencje podejmowane przez jednostki kontrolne (Nadzór budowlany, Inspekcja Ochrony Środowiska, Inspekcja Sanitarna, jednostki gminy) - ilość/opis

Załącznik nr 1 do „Programu...”: Zbiornicze zestawienie wyrobów azbestowych na terenie gminy Męcinka

lp.	miejsowość	ulica	numer	nr obrotu	nr działki	rodzaj zabudowy	ilość wyrobów (m ²)	stopień pilności
1	MAŁUSZÓW		47	004	10	budynek mieszkalny	25	II
2	MAŁUSZÓW		51	004	336	budynek gospodarczy	119	I
3	MAŁUSZÓW		1	004	70/6	budynek mieszkalny	56	III
4	MAŁUSZÓW		61	004	77/2	budynek gospodarczy	2520	I
5	MAŁUSZÓW		61	004	77/2	budynek gospodarczy	490	I
6	MAŁUSZÓW		VIS A VIS 4	004	222/31	budynek gospodarczy	42	II
7	MAŁUSZÓW		5	004	526	budynek gospodarczy	420	I
8	MAŁUSZÓW		13	004	184/7	budynek gospodarczy	67	II
9	MAŁUSZÓW		15	004	471	budynek gospodarczy	112	II
10	MAŁUSZÓW		19	004	467/2	budynek gospodarczy	39	II
11	MAŁUSZÓW		28	004	44/1	budynek gospodarczy	67	II
12	MAŁUSZÓW		40	004	30	budynek gospodarczy	437	I
13	MAŁUSZÓW		41	004	34/1	budynek gospodarczy	28	I
14	MAŁUSZÓW		25	004	418/2	budynek gospodarczy	105	I
15	MAŁUSZÓW		43	004	103	budynek gospodarczy	532	II
16	MAŁUSZÓW		33	004	41	inny budynek	112	II
17	PRZYBYŁOWICE		4	0010	30/1	budynek gospodarczy	34	II

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Męcinka

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

18	PRZYBYŁOWICE		5A	0010	21	budynek gospodarczy	504	I
19	PRZYBYŁOWICE		1	0010	29/1	budynek gospodarczy	13	II
20	PRZYBYŁOWICE		15	0010	104	budynek gospodarczy	112	II
21	PRZYBYŁOWICE		WIATA PRZYST.	0010		budynek gospodarczy	17	I
22	PRZYBYŁOWICE		16A	0010	138	budynek gospodarczy	214	I
23	PRZYBYŁOWICE		8	0010	142/1	budynek gospodarczy	34	I
24	PRZYBYŁOWICE		7	0010	102/3	inny budynek	56	II
25	PRZYBYŁOWICE		21	0010	106	budynek gospodarczy	168	I
26	PRZYBYŁOWICE		23	0010	109/1	budynek gospodarczy	280	I
27	PRZYBYŁOWICE		24	0010	136/2	budynek gospodarczy	420	II
28	PRZYBYŁOWICE		26	0010	135	inny budynek	218	I
29	PRZYBYŁOWICE		27	0010	134/1	budynek mieszkalny	8	II
30	PRZYBYŁOWICE		32	0010	132	budynek gospodarczy	280	II
31	PRZYBYŁOWICE		31	0010	169	budynek gospodarczy	39	II
32	PRZYBYŁOWICE		46B	0010	116/6	budynek gospodarczy	34	I
33	PRZYBYŁOWICE		47	0010	116/6	budynek gospodarczy	126	II
34	PRZYBYŁOWICE		48	0010	124	budynek gospodarczy	56	II
35	PRZYBYŁOWICE		50	0010	123/2	budynek gospodarczy	112	II

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Męcinka

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

36	PRZYBYŁOWICE		52	0010	122	budynek gospodarczy	42	I
37	PRZYBYŁOWICE		54	0010	121	budynek gospodarczy	28	II
38	PRZYBYŁOWICE		43	0010	125/2	budynek gospodarczy	560	I
39	PRZYBYŁOWICE		40	0010	203/1	budynek gospodarczy	168	II
40	PRZYBYŁOWICE		38	0010	130	budynek gospodarczy	196	I
41	PRZYBYŁOWICE		38	0010	130	budynek gospodarczy	22	II
42	SŁUP			0013	134/1	budynek gospodarczy	42	II
43	SŁUP		15	0013	182/6	budynek gospodarczy	84	II
44	SŁUP		14	0013	199	budynek gospodarczy	28	II
45	SŁUP		9	0013	202/1	budynek gospodarczy	393	III
46	SŁUP		10	0013	195/6	budynek gospodarczy	360	I
47	SŁUP		46	0013	86	budynek gospodarczy	50	I
48	SŁUP		49	0013	87	budynek gospodarczy	140	I
49	SŁUP		26	0013	106/2	budynek gospodarczy	35	I
50	SŁUP		28A	0013	120	budynek gospodarczy	67	II
51	SŁUP		24	0013	108/2	budynek gospodarczy	54	II
52	SŁUP		16	0013	109/1	budynek gospodarczy	186	II
53	SŁUP		23	0013	119	budynek gospodarczy	35	I
54	SŁUP		30	0013	74	budynek gospodarczy	63	II

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Męcinka

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

55	SŁUP		21	0013	125	budynek gospodarczy	56	II
56	SŁUP		20	0013	130	budynek mieszkalny	134	I
57	SŁUP		19	0013	123	budynek mieszkalny	112	I
58	SŁUP		22	0013	124/2	budynek gospodarczy	17	I
59	CHROŚLICE		2	0002	50/1	budynek gospodarczy	196	I
60	CHROŚLICE		5	0002	94	budynek gospodarczy	252	II
61	CHROŚLICE		6	0002	93	budynek gospodarczy	56	II
62	CHROŚLICE		10	0002	89	budynek gospodarczy	28	II
63	CHROŚLICE		11	0002	87	budynek gospodarczy	134	I
64	CHROŚLICE		10	0002	89	budynek gospodarczy	210	I
65	CHROŚLICE		8	0002	91	budynek gospodarczy	20	I
66	CHROŚLICE		49	0002	106/1	budynek gospodarczy	224	I
67	CHROŚLICE		46	0002	109	budynek gospodarczy	302	I
68	CHROŚLICE		47	0002	107	budynek gospodarczy	168	I
69	CHROŚLICE		45	0002	108	budynek gospodarczy	34	II
70	CHROŚLICE		16	0002	82	budynek gospodarczy	252	II
71	CHROŚLICE		44	0002	110	budynek gospodarczy	564	I
72	CHROŚLICE		42	0002	112	budynek gospodarczy	168	II
73	CHROŚLICE		39	0002	115	budynek gospodarczy	98	II
74	CHROŚLICE		21	0002	73	budynek gospodarczy	90	II

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Męcinka

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

75	CHROŚLICE		38	0002	116	budynek gospodarczy	168	II
76	CHROŚLICE		35	0002		budynek gospodarczy	328	II
77	CHROŚLICE		23	0002	74/2	budynek gospodarczy	134	II
78	CHROŚLICE		34	0002	120	budynek gospodarczy	39	I
79	CHROŚLICE		26	0002	71	budynek mieszkalny	84	II
80	CHROŚLICE		33	0002	121/2	budynek gospodarczy	302	I
81	CHROŚLICE		26	0002	71	budynek gospodarczy	336	I
82	CHROŚLICE		32	0002	122	budynek gospodarczy	28	I
83	CHROŚLICE		31	0002	123/2	budynek gospodarczy	17	II
84	CHROŚLICE		18	0002	80	budynek gospodarczy	101	I
85	CHROŚLICE		17	0002	79	budynek gospodarczy	336	I
86	CHROŚLICE		16	0002	82	budynek mieszkalny	157	I
87	CHROŚLICE		16	0002	82	budynek gospodarczy	143	I
88	CHROŚLICE		13	0002	86	budynek gospodarczy	84	I
89	CHROŚLICE		56	0002	100/2	budynek gospodarczy	490	I
90	CHROŚLICE		57A	0002	100/4	budynek gospodarczy	588	I

91	CHROŚLICE		58	0002	48	budynek gospodarczy	179	I
92	SICHÓWEK		2	0012		budynek gospodarczy	235	I
93	SICHÓWEK		25	0012	54	budynek gospodarczy	84	I
94	SICHÓWEK		3	0012	55	budynek gospodarczy	294	I
95	SICHÓW		49	0012		budynek gospodarczy	328	I
96	SICHÓWEK		4	0012	50	budynek gospodarczy	252	I
97	SICHÓWEK		21	0012	23/1	budynek gospodarczy	119	II
98	SICHÓWEK		20	0012	24	budynek gospodarczy	17	I
99	SICHÓWEK		23	0012	52	budynek gospodarczy	90	I
100	SICHÓWEK		13	0012	46	budynek gospodarczy	101	I
101	SICHÓWEK		11	0012	31	budynek gospodarczy	101	II
102	SICHÓWEK		9	0012	33	budynek gospodarczy	296	I
103	SICHÓWEK		8	0012	34	budynek gospodarczy	353	II
104	SICHÓWEK		18	0012		inny budynek	210	III
105	SICHÓWEK		6	0012	47/2	budynek gospodarczy	74	I
106	SICHÓWEK		5	0012	48/1	budynek gospodarczy	84	I
107	SICHÓW		50	0011		budynek gospodarczy	224	I
108	SICHÓW		51	0011	127/1	budynek gospodarczy	381	I

109	SICHÓW		OBOOK SKLEPU VIS A VIS NR 7	0011	86/1	budynek gospodarczy	25	I
110	SICHÓW		43	0011	81	budynek gospodarczy	84	I
111	SICHÓW		41	0011	78	budynek gospodarczy	189	I
112	SICHÓW		32	0011	66	budynek gospodarczy	56	I
113	SICHÓW		11	0011	163/1	budynek gospodarczy	224	I
114	SICHÓW		12	0011	162/1	budynek gospodarczy	210	I
115	SICHÓW		13	0011	266/1	budynek gospodarczy	11	II
116	SICHÓW		30	0011	62	budynek gospodarczy	302	I
117	SICHÓW		14	0011	263/1	budynek gospodarczy	67	II
118	SICHÓW		29	0011		budynek gospodarczy	120	II
119	SICHÓW		15	0011	260	budynek gospodarczy	218	I
120	SICHÓW		16	0011	256	budynek gospodarczy	84	I
121	SICHÓW		24	0011	42	budynek gospodarczy	28	I
122	SICHÓW		25	0011	43	budynek gospodarczy	168	I
123	SICHÓW		24A	0011	42	budynek gospodarczy	146	I
124	SICHÓW		24A	0011	42	budynek gospodarczy	100	II
125	SICHÓW		17	0011		budynek gospodarczy	121	I

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

126	SICHÓW		23	0011	40	budynek gospodarczy	490	I
127	SICHÓW		21	0011	38/1	budynek gospodarczy	235	I
128	SICHÓW		18	0011	246/1	budynek mieszkalny	134	II
129	SICHÓW		20	0011	37	budynek gospodarczy	168	I
130	SICHÓW		6	0011	181/3	budynek mieszkalny	101	I
131	SICHÓW		6	0011	181/3	budynek gospodarczy	1725	I
132	SICHÓW		53	0011	128	budynek gospodarczy	56	I
133	SICHÓW		4	0011	187	budynek gospodarczy	252	I
134	SICHÓW		3	0011	188/1	budynek gospodarczy	84	I
135	SICHÓW		65	0011	142/2	budynek gospodarczy	218	I
136	SICHÓW		62	0011	138/2	budynek gospodarczy	136	I
137	SICHÓW		63	0011	143	budynek gospodarczy	189	I
138	SICHÓW		60	0011	134/1	budynek gospodarczy	84	I
139	SICHÓW		58	0011	132	budynek gospodarczy	56	I
140	SICHÓW		57	0011	124	budynek gospodarczy	190	I
141	SICHÓW		47	0011	89	budynek gospodarczy	182	I
142	SICHÓW		5	0011	184	budynek gospodarczy	56	I

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

143	STANISŁAWÓW		4	0014	67	budynek gospodarczy	20	I
144	STANISŁAWÓW		8	0014	51	budynek gospodarczy	112	I
145	STANISŁAWÓW		17	0014	83	budynek gospodarczy	50	I
146	STANISŁAWÓW		17	0014	83	budynek mieszkalny	202	I
147	STANISŁAWÓW		22	0014	97/3	budynek gospodarczy	168	I
148	STANISŁAWÓW		23	0014	45	budynek gospodarczy	336	I
149	STANISŁAWÓW		24	0014	100/2	budynek gospodarczy	168	I
150	STANISŁAWÓW		28	0014		budynek gospodarczy	101	I
151	STANISŁAWÓW		27	0014	4/31	budynek mieszkalny	168	I
152	STANISŁAWÓW		14	0014	47/1	budynek gospodarczy	34	I
153	STANISŁAWÓW		10	0014	51	budynek gospodarczy	294	I
154	MĘCINKA		6	0005	575/2	budynek mieszkalny	5	I
155	MĘCINKA		1	0005	570/2	budynek gospodarczy	140	I
156	MĘCINKA		W POLU OBOK NR 1	0005	183/2	budynek gospodarczy	735	II
157	NOWA MĘCINKA		6	0005	17	budynek gospodarczy	84	I
158	NOWA MĘCINKA		4	0005	308/1	budynek gospodarczy	1680	I
159	NOWA MĘCINKA		1A	0005	331	budynek gospodarczy	202	I

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Męcinka

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

160	NOWA MĘCINKA		2	0005	296	budynek gospodarczy	45	I
161	NOWA MĘCINKA		3	0005	300/1	budynek gospodarczy	252	I
162	MĘCINKA		87	0005	666/3	budynek gospodarczy	34	I
163	MĘCINKA		89	0005	664/1	budynek gospodarczy	112	I
164	MĘCINKA		85	0005	668	budynek gospodarczy	140	II
165	MĘCINKA		94	0005	658/1	budynek gospodarczy	490	I
166	MĘCINKA		98	0005		budynek gospodarczy	14	I
167	MĘCINKA		99	0005	654	budynek gospodarczy	34	I
168	MĘCINKA		78	0005	676/4	budynek gospodarczy	56	I
169	MĘCINKA		84	0005	669/1	budynek gospodarczy	84	I
170	MĘCINKA		100	0005	653/2	budynek gospodarczy	168	II
171	MĘCINKA		107	0005	648	budynek gospodarczy	56	I
172	MĘCINKA		107	0005	648	budynek gospodarczy	80	II
173	MĘCINKA		109	0005	646	budynek gospodarczy	30	I
174	MĘCINKA		115	0005	641	budynek gospodarczy	140	I
175	MĘCINKA		116	0005	640	budynek gospodarczy	90	I
176	MĘCINKA		ZAKŁAD MIĘSNY	0005	639	budynek gospodarczy	500	I

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Męcinka

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

177	MĘCINKA		62A	0005	625/4	budynek mieszkalny	240	I
178	MĘCINKA		126	0005	630	budynek gospodarczy	140	I
179	MĘCINKA		58	0005	624/2	budynek gospodarczy	140	I
180	MĘCINKA		53	0005	619	budynek gospodarczy	126	I
181	MĘCINKA		46	0005	613/1	budynek gospodarczy	112	I
182	MĘCINKA		44	0005	611	budynek gospodarczy	50	I
183	MĘCINKA		26	0005	594	budynek gospodarczy	280	I
184	MĘCINKA		74	0005	677	budynek gospodarczy	8	I
185	MĘCINKA		22	0005	587	budynek gospodarczy	140	I
186	MĘCINKA		17	0005	582	budynek gospodarczy	67	I
187	CHEŁMIEC		2	0001	32	budynek gospodarczy	252	II
188	CHEŁMIEC		24	0001	60	budynek gospodarczy	134	I
189	CHEŁMIEC		10	0001	37	budynek gospodarczy	42	I
190	CHEŁMIEC		10	0001	37	budynek mieszkalny	63	I
191	CHEŁMIEC		14A	0001	47/4	budynek gospodarczy	6	I
192	CHEŁMIEC		17	0001	56/3	budynek mieszkalny	308	II
193	CHEŁMIEC		6	0001	29/1	inny budynek	120	I

194	CHEŁMIEC		VIS A VIS 36 NA ROGU	0001	75/16	budynek gospodarczy	245	I
195	CHEŁMIEC		37	0001	76/1	budynek gospodarczy	210	I
196	CHEŁMIEC		42	0001	87	budynek gospodarczy	15	I
197	CHEŁMIEC		70	0001	344/122	budynek gospodarczy	168	I
198	CHEŁMIEC		69	0001	345/122	budynek gospodarczy	168	I
199	CHEŁMIEC		GARAŻE NADLEŚNICTWO	0001	325/122	budynek gospodarczy	15	I
200	CHEŁMIEC		PRZYST AUTOB.	0001	w pasie drogi woj. Nr 365	budynek gospodarczy	10	I
201	CHEŁMIEC		47	0001	111	budynek mieszkalny	210	I
202	CHEŁMIEC		49	0001	127	budynek gospodarczy	100	I
203	CHEŁMIEC		61	0001	139	budynek gospodarczy	20	II
204	CHEŁMIEC		62	0001	141/2	budynek gospodarczy	56	I
205	CHEŁMIEC		60	0001	144/4	budynek gospodarczy	168	I
206	JERZYKÓW		2/1	0001	103/4	budynek gospodarczy	10	I
207	JERZYKÓW		2	0001	352	budynek mieszkalny	7	I
208	JERZYKÓW		2	0001	352	budynek gospodarczy	20	I
209	JERZYKÓW		4	0001	172	budynek gospodarczy	56	I

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

210	KONDRATÓW		13	0003	184/7	budynek gospodarczy	126	I
211	KONDRATÓW		13	0003	184/7	budynek mieszkalny	7	I
212	KONDRATÓW		16	0003	468	budynek gospodarczy	302	I
213	KONDRATÓW		26	0003	133	budynek gospodarczy	109	I
214	KONDRATÓW		35	0003	496	budynek gospodarczy	50	I
215	KONDRATÓW		42	0003	369	budynek gospodarczy	73	I
216	KONDRATÓW		49	0003	105	budynek gospodarczy	25	I
217	KONDRATÓW		51	0003	336	budynek gospodarczy	56	I
218	KONDRATÓW		57	0003	322	budynek gospodarczy	42	I
219	KONDRATÓW		60	0003	93	budynek gospodarczy	126	I
220	KONDRATÓW		64	0003	70	budynek gospodarczy	34	I
221	KONDRATÓW		70	0003	65	budynek gospodarczy	202	I
222	KONDRATÓW		83	0003	204	budynek mieszkalny	560	I
223	KONDRATÓW		53	0003	332	budynek gospodarczy	112	I
224	KONDRATÓW		72	0003	269	budynek gospodarczy	69	I
225	KONDRATÓW		58	0003	562/1	budynek gospodarczy	168	I
226	KONDRATÓW		57	0003	322	budynek gospodarczy	28	I
227	KONDRATÓW		15	0003	471	inny budynek	70	I
228	KONDRATÓW		47	0003	36/4	budynek gospodarczy	350	I

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

229	POMOCNE		108	0009	343/2	budynek gospodarczy	280	I
230	POMOCNE		103	0009	444/4	budynek gospodarczy	353	II
231	POMOCNE		98	0009	432	budynek gospodarczy	84	I
232	POMOCNE		97	0009	430/2	budynek gospodarczy	63	I
233	POMOCNE		93	0009	411/1	budynek gospodarczy	101	I
234	POMOCNE		85	0009	370/1	budynek gospodarczy	25	I
235	POMOCNE		91	0009	370/1	budynek gospodarczy	134	II
236	POMOCNE		82	0009	392/10	budynek gospodarczy	161	I
237	POMOCNE		82	0009	392/10	budynek mieszkalny	266	III
238	POMOCNE		81	0009	392/16, 392/17	budynek gospodarczy	140	II
239	POMOCNE		79	0009	382/5	budynek gospodarczy	157	I
240	POMOCNE		77	0009	193	budynek gospodarczy	336	I
241	POMOCNE		74	0009	199/2	budynek gospodarczy	25	I
242	POMOCNE		73	0009	516	budynek gospodarczy	40	I
243	POMOCNE		72	0009	513/1	budynek mieszkalny	224	II
244	POMOCNE		72	0009	513/1	budynek gospodarczy	80	I
245	POMOCNE		63	0009	535	budynek gospodarczy	73	I
246	POMOCNE		62	0009	531/1	budynek gospodarczy	179	I
247	POMOCNE		61	0009	529/3	budynek gospodarczy	90	I
248	POMOCNE		55	0009	221/5	budynek gospodarczy	56	II

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Męcinka

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

249	POMOCNE		56	0009	219	budynek mieszkalny	140	III
250	POMOCNE		39	0009	255	budynek gospodarczy	392	I
251	POMOCNE		39	0009	255	budynek gospodarczy	35	II
252	POMOCNE		38	0009	257/2	budynek gospodarczy	140	I
253	POMOCNE		34	0009	259	budynek gospodarczy	202	I
254	POMOCNE		35	0009	582/1	budynek gospodarczy	504	II
255	POMOCNE		32	0009	280	budynek gospodarczy	252	I
256	POMOCNE		29	0009	291/1	budynek gospodarczy	10	II
257	POMOCNE		17	0009	134/2	budynek gospodarczy	59	I
258	POMOCNE		13	0009	140/2	budynek gospodarczy	40	I
259	POMOCNE		11	0009	143	budynek gospodarczy	20	I
260	POMOCNE		7	0009	712	budynek gospodarczy	112	I
261	POMOCNE		5	0009	713/2	budynek gospodarczy	134	I
262	POMOCNE		3	0009	149/5	budynek gospodarczy	3136	I
263	MUCHÓW		2	0006	162/10	budynek gospodarczy	3136	I
264	MUCHÓW		4	0006	405/167	budynek gospodarczy	30	I
265	MUCHÓW		12	0006	359/167	budynek gospodarczy	70	I

266	MUCHÓW			0006	w pasie drogi wojewódzkiej Nr 365	budynek gospodarczy	6	I
267	MUCHÓW		16		126	budynek gospodarczy	101	III
268	MUCHÓW		27	0006	25/3	budynek mieszkalny	280	I
269	MUCHÓW		29	0006	28/2	budynek mieszkalny	101	I
270	MUCHÓW		31	0006	16	budynek gospodarczy	40	I
271	MUCHÓW		31	0006	16	budynek gospodarczy	100	I
272	MUCHÓW		32	0006	5	budynek gospodarczy	224	I
273	MYŚLINÓW		38	0007	194	budynek mieszkalny	235	I
274	MYŚLINÓW		36	0007	153	budynek gospodarczy	392	III
275	MYŚLINÓW		27	0007	177	budynek gospodarczy	78	I
276	MYŚLINÓW		24	0007	460	budynek gospodarczy	1008	I
277	MYŚLINÓW		10	0007	356	budynek gospodarczy	200	I
278	MYŚLINÓW		6	0007	406	budynek mieszkalny	101	III
279	MYŚLINÓW		6	0007	406	budynek gospodarczy	168	I
280	MYŚLINÓW		5	0007	351/1	budynek gospodarczy	134	III
281	MYŚLINÓW		2	0007	336	budynek gospodarczy	168	I
282	MYŚLINÓW		3	0007	429/4	budynek mieszkalny	202	III
283	MYŚLINÓW		3	0007	429/4	budynek gospodarczy	3000	I
284	MYŚLINÓW		40	0007	30/2	budynek gospodarczy	140	I
285	MYŚLINÓW		43	0007	67/1	budynek mieszkalny	168	I

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

286	MYŚLINÓW		47	0007	85/6	budynek gospodarczy	245	I
287	MYŚLINÓW		PRZYST AUTOB.	0007	przy drodze powiatowej Nr 2822d	inny budynek	5	I
288	PIOTROWICE		165	0008	777	budynek gospodarczy	200	I
289	PIOTROWICE		153	0008	786	budynek gospodarczy	50	I
290	PIOTROWICE		156	0008	784	budynek gospodarczy	70	III
291	PIOTROWICE		157	0008	783/1	budynek gospodarczy	30	I
292	PIOTROWICE		148	0008	819	budynek gospodarczy	154	I
293	PIOTROWICE		145	0008	792	budynek gospodarczy	56	I
294	PIOTROWICE		144	0008	793	budynek gospodarczy	118	II
295	PIOTROWICE		136	0008	807	budynek gospodarczy	98	I
296	PIOTROWICE		135	0008	842	budynek gospodarczy	196	I
297	PIOTROWICE		131	0008	749	budynek gospodarczy	101	II
298	PIOTROWICE		Przystanek autobusowy	0008	w pasie drogi woj. Nr 365	inny budynek	28	I
299	PIOTROWICE		128	0008	727	budynek gospodarczy	39	II
300	PIOTROWICE		122	0008		budynek gospodarczy	98	I
301	PIOTROWICE		114	0008	502	budynek gospodarczy	146	I
302	PIOTROWICE		110A	0008	501	budynek gospodarczy	168	I

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Męcinka

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

303	PIOTROWICE		103	0008		budynek gospodarczy	336	I
304	PIOTROWICE		99	0008	476	budynek gospodarczy	100	I
305	PIOTROWICE		PRZYST AUTOB.	0008	w pasie drogi woj. Nr 365	inny budynek	28	I
306	PIOTROWICE		85	0008	451/32	budynek mieszkalny	437	I
307	PIOTROWICE		102	0008	474	budynek gospodarczy	302	I
308	PIOTROWICE		91	0008	468	budynek gospodarczy	470	I
309	PIOTROWICE		87	0008	453	budynek gospodarczy	150	II
310	PIOTROWICE		80	0008	421,422	budynek mieszkalny	168	I
311	PIOTROWICE		79	0008	427	budynek gospodarczy	50	I
312	PIOTROWICE		65	0008	290	budynek gospodarczy	84	I
313	PIOTROWICE		38	0008	404	budynek mieszkalny	140	I
314	PIOTROWICE		29	0008	265/1	budynek gospodarczy	30	I
315	PIOTROWICE		22	0008	263	budynek gospodarczy	112	I
316	PIOTROWICE		15	0008	346	budynek gospodarczy	70	II
317	PIOTROWICE		17	0008	317	budynek gospodarczy	30	I

Ul. Okolska 3 lok 5

02-509 Warszawa

biuro@bwconsulting.pl

318	PIOTROWICE		4	0008	256	budynek gospodarczy	42	I
319	PIOTROWICE		7	0008	342/2	budynek gospodarczy	30	II
320	PIOTROWICE		19	0008	348	budynek gospodarczy	350	I
321	PIOTROWICE		45	0008	305	budynek gospodarczy	30	I
322	PIOTROWICE		20	0008	348	budynek gospodarczy	80	I